

Praten over teksten

7 april 2021
Karen Wentzel
karen.wentzel@blink.nl

Blink

Inzichten.

Blink

Inzichten.

1

Lezen uit
nieuwsgierig-
heid, een half
uur per dag.

2

Actief en samen
 bezig zijn met
 wat je leest.

3

Een rijke
leesomgeving,
met keuze en
variatie.

4

Langer binnen
hetzelfde
thema lezen.

5

Werken aan
vaardigheden
in samenhang.

Blink

De kloof.

Blink

De kloof.

tussen:

Wat we eigenlijk willen
en
wat we doen

en tussen:

Wetenschappelijke inzichten
en
de onderwijspraktijk

De kloof.

“(Er is) een aanzienlijk verschil tussen de actuele onderwijspraktijk en wat vanuit wetenschappelijk onderzoek wordt gekenmerkt als effectief onderwijs in begrijpend lezen.”

(De vele kanten van leesbegrip.
Houtveen e.a., 2020)

Praten over teksten. Hoe?

Blink

Praten over teksten:

1. Tekstkeuze
2. Een goed gesprek
3. Volgen en reflecteren

Hoe.

Hoe.

1. Tekstkeuze

- Rijke teksten
- Wie kiest?
- Bronnen

Topics.nl

← → ↻ 🔒 topics.nl/mijn-nieuws/ 🔍 ☆ 👤

T TOPICS

- Mijn nieuws
- Ontdek
- Zoek
- Lees later
- Mijn topics
- Mijn kranten
- T Kuipers

REPORTAGES UIT NEDERLAND

De tandarts die alle tanden van een tv-kandidate trok, sloopt nu een rijksmonument

de Volkskrant • vandaag

REPORTAGES UIT NEDERLAND

Ook zonder nieuwe wet zijn krakers een uitstervende soort, 'al zijn de problemen van toen niet verdwenen'

Trouw • vandaag

SPORTVERHALEN

Koeman en Barcelona zien onverwacht fel licht aan het einde van de tunnel

AD • gisteren

Column van de dag

+ VOLGEN LEZEN

Herman Tjeenk Willink is de Dick Advocaat onder de informateurs, schrijft Bert Wagendorp. Onverslijtbaar. Lees hier de allerbeste columns.

Door de Topics redactie

SPORTVERHALEN

Alles is anders, behalve de naam van de winnaar

Trouw • gisteren

KIND EN KLAS

Hoe voorkomen we dat onze 15-jarige puberzoon liegt en bedriegt?

Trouw • gisteren

REPORTAGES UIT NEDERLAND

Museum De Hermitage vraagt donateurs massaal te schenken. 'Dit is overmacht'

Trouw • gisteren

SPORTVERHALEN

Hoe Real Madrid zich herstelde na een woede-uitbarsting van Zidane

AD • gisteren

SPORTVERHALEN

Van Barneveld gelooft in Van Gerwen: 'Daar is Michael te goed voor'

AD • gisteren

KIND EN KLAS

Praktijkexamens vmbo zien er dit jaar anders uit: 'Leerlingen moeten volwaardig diploma kunnen halen'

AD • gisteren

SPORTVERHALEN

Geen bidons meer in de handen van kleine jongens en meisjes? Dat is doodzonde van een mooi gebruik

Trouw • gisteren

MISDAAD ONDER DE LOEP

FIOD: weer fout geld bij verkoop peperdure horloges

AD • gisteren

MUST READS

Hoe.

2. Een goed gesprek

Sturing docent:

- leerling centraal
- geen goed/fout-vragen
- onderzoekend, open, beschouwend, veilig
- geen monoloog of ja/nee-vragen, maar dialoog
- aandacht naar leerling, andere leerlingen of naar tekst.

Hoe.

2. Een goed gesprek

Gesprekken tussen leerlingen:

- losse lessen
- thema/project.

A painting of a face, possibly a woman's, with a blue background. The face is rendered in shades of red, white, and black, with a prominent tear or streak of red liquid running down the cheek. The word 'Hoe.' is written in large white letters on the left side of the painting.

Hoe.

Losse lessen

- les rond een fictietekst
 - plot26.nl/ikleesthuis (korte verhalen)
 - kaartjes Chambers
 - tools.plot26.nl/verwerkingsopdrachten
 - pratenoverfictiefragmenten.nl
 - pratenoverromanfragmenten.nl
 - didactieknederlands.nl/zokanhetook
 - tien lesvoorbeelden in het boek *Jeugdliteratuur & didactiek*
- les rond een zakelijke tekst
 - geeltjes plakken
 - duo-lezen
 - lezen met de leessandwich
 - tools.plot26.nl/verwerkingsopdrachten

praten over fictiefragmenten

HOME FICTIEFRAGMENTEN WERKBLADEN LESSUGGESTIES WERK GROEP VERANTWOORDING 🔍

Hoe.

tools.plot26.nl/verwerkingsopdrachten

Hoe.

← Samen: Spreek-, lees- en schrijfopdrachten

PLOT26

Opdracht 2

← Zoek drie songteksten die bij de tekst passen en leg uit waarom jij vindt dat ze erbij passen. →

Silly Sesile

Hoe.

Thema/project

- **onderzoek**
 - ik wil iets weten over ...
 - gluren bij de burens
- **thematisch**
 - we gaan ons verdiepen in ...
 - en we maken ...
- **vakoverstijgend**
 - zie bovenstaande opties, met verbreding en verdieping.
- **een heel boek**
 - relatie 'rondjes'
 - het einde verbeelden
 - de mens als machine

Hoe.

Het einde uitbeelden

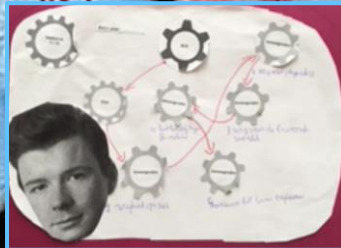
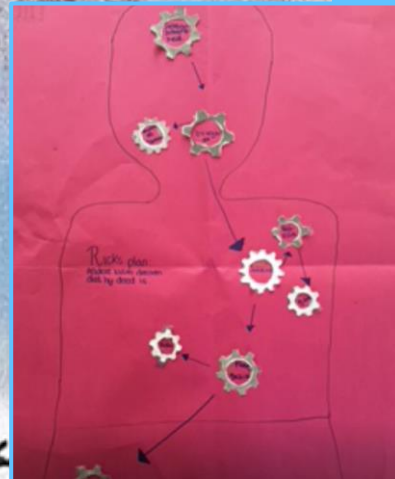
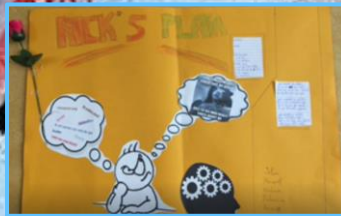
Lees het einde van het boek (blz. 78) nog eens. Wat gebeurt er daarna?
Maak groepjes van vier en kies een vorm om het einde uit te beelden.
De volgende les presenteren jullie je uitwerking aan je klasgenoten.

- Opdracht 2A: Film
- Opdracht 2B: Kort verhaal
- Opdracht 2C: Toneeltekst
- Opdracht 2D: Toneelspel
- Opdracht 2E: Dans
- Opdracht 2G: Hoorspel

A background image showing a person walking away on a wide, sandy beach under a cloudy sky. The person is small in the distance, emphasizing the vastness of the landscape.

Mens is een zachte machine,
een buigbaar zuiltje met gaatjes,
propvol tenger draadjes
en slangetjes die dienen
voor niets dan tederheid
en om warmer te zijn dan lucht.
Och, hij heeft ademzucht
en hart-arbeid.

A background image of various mechanical gears of different sizes and colors (grey, black, white) arranged in a complex, overlapping pattern.

- relatie 'rondjes'

- het einde uitbeelden

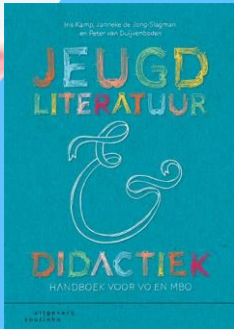
- de mens als machine

3. Volgen en reflecteren

- Toetsing: zie workshop Bert de Vos
- Instructiekaarten (Cornelissen)
- “Wat leren we?”

de Bibliotheek
op school

Erna van Koeven en Anneke Smits

Rijke taal
Taaldidactiek voor het basisonderwijs

Boom

Inspiratie.

BRUUT
TAAL.NL

Blink
lezen

plot26

Blink
Nederlands

LESSEN
VIMBO

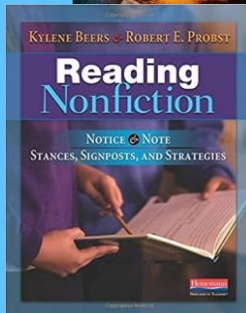
slo

Didactiek Nederlands

Samenwerkend lezen in het voortgezet onderwijs (SALEVO)

Persoonlijke voorkennis en ervaringen activeren bij fictie- en literatuuronderwijs

Leerlingen met plezier leren reviseren

Korte verhalen: #ikleesthuis
Fijn leesvoer voor je leerlingen!

LEVENDE Talen

Blink

A scenic background of a beach at sunset. The sky is a mix of light blue and orange, with the sun low on the horizon. The ocean has gentle waves with white foam. In the foreground, there's a sandy beach. On the left side, a hand is visible holding a rolled-up scroll. A large, semi-transparent pink pentagon is overlaid on the left side of the image.

Durf.

Blink

Durf.

Durf:

- de discussie aan te gaan
- te kiezen voor motivatie
- je leerlingen serieus te nemen en ze te vertrouwen
- het te blijven proberen
- je ongemakkelijk te voelen
- te vertrouwen op je eigen expertise ...

Blink

A photograph of two Star Wars characters sitting on a train. On the left is Yoda, and on the right is Chewbacca. Yoda is holding a red book and looking at it. Chewbacca is looking towards the camera. The train interior has windows and handrails. An orange hexagonal graphic is overlaid on the left side of the image.

**Ontdek
wat er
gebeurt.**

Blink

Ontdek meer:

karen.wentzel@blink.nl

hetnieuwelezen.nl

Blink

Aanbevolen literatuur

- Beers, K. & Probst, R.E. (2016). *Reading nonfiction: notice & note stances, signposts, and strategies*. Portsmouth, NH: Heinemann.
- Beers, K & R. Probst (2017). *Disrupting Thinking. Why How We Read Matters*. Scolastic.
- Blink (2020). *Succesverhaal. Ontdek het nieuwe lezen*. Den Bosch, Blink.
- Houtveen, A.A.M., Steensel R.C.M. van, en Rie, S. de la (2019). *De vele kanten van leesbegrip. Literatuurstudie naar onderwijs in begrijpend lezen in opdracht van het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek en de Inspectie van het Onderwijs*. Den Haag: NWO.
- Kamp, I., De Jong-Slagman, J. & Van Duijvenboden, P. (2019). *Jeugdliteratuur & didactiek. Handboek voor VO en MBO*. Bussum: Coutinho.
- Koeven, E. van & Smits, A. (2020). *Rijke taal. Taaldidactiek voor het basisonderwijs*. Amsterdam: Boom.
- Steensel, R. van e.a. (2016). Effecten van leesmotivatie-interventies. Uitkomsten van een meta-analyse. Reviewstudie. Geraadpleegd van www.nro.nl.
- Steensel R. van & Houtveen, T (2020). De vele kanten van leesbegrip. Verslag van een literatuurstudie naar kernelementen van effectief onderwijs in begrijpend lezen. *Levende Talen Tijdschrift*, 21(3), 3-12.
- Stichting Lezen (2020). *Verdieping PISA-resultaten bevestigen noodzaak effectief leesbevorderend onderwijs*. Geraadpleegd van <https://www.lezen.nl/nl/verdieping-pisa-resultaten-bevestigen-noodzaak-effectief-leesbevorderend-onderwijs>.
- Wentzel, K (2019). Leesvaardigheid: waarom blijven we doen wat we doen? In: *Levende Talen Magazine*, 3, 51-52.

Een uitgebreide literatuurlijst kun je aanvragen bij: karen.wentzel@blink.nl

Blink